

Ако имахте възможност да се върнете назад във времето, за какво бихте разговаряли с Гоце Делчев?

(есе)

Хората по света са различни. „Има хора като въздуха – ни се продава, ни се купува... можеш само да го отровиш, но тогава и ти ще умреш...“ (Неда Антонова). У един човек Господ струпал на едно място толкова сила, хубост, кураж и воля. У един човек, чиято майка е Пирин планина, поробената Македония му е невеста, църната земя - постеля, а белият камък – възглаве. Да, това е синът на бай Никола и стрина Султана Делчеви от Кукуш. Да, това е той – Гоце Делчев.

Гоце бил за млади и стари, за бедни и богати, за цял Кукуш, за цяла Македония. Гоце – милосливият, състрадателният, честният, любещият, праведният. Днес, в навечерието на сто и петнадесет годишнината от неговата смърт в опожарена Баница, се връщам назад във времето и мислено бродя с него, в студ и пек, по пътища, къшли и баири. Вървя и мисля, съпровождам с поглед Делчевата осанка и сам на себе си думам: „Боже, какъв Човек! Какво сърце, какво юначество, какво мъжество!“ Аха, да му заговоря, но куражът не ми стига. Като хипнотизиран съм. А той ме поглежда крадешком и ме приканва с благия си поглед. Приласка ме да заговоря. Ала как ли се говори с такъв Човек, с такъв юнак, за какво ли се говори?

Да, освестих се и разбрах. Говори се за живота, за човешкото у човека, за любовта, за свободата, за вярата в хубавото и красивото. Усещах, че времето минава, а аз все още не подемах разговор, да не би да се покажа съвсем глупав. Заговорих притихнал и смутен. Гоце, види се, бе в настроение, защото комитетските работи в Неврокопско, Драмско и Серско засега вървяха добре. Поокопитих се повече и го попитах защо се случва така, че понякога човекът губи човешкото у себе си и той заприличва на добитък. Според него щом хората са Божи чеда, значи са и човеци. Понякога губят човешкото у себе си, но не са виновни те, а времето, в което живеят. Виновно е онова, което ги води. Някои хора биват водени от вярата, морала, принципите, труда, чувствата. А други, напротив, от глупостта, лицемерието, жаждата за власт и богатство. Друг път се случва и самото време да промени хората. Играе си с тях, пилее ги, както вятърът листата. Но въпреки всичко хората са добри. Досуц като Иисус Гоце най-много обичаше децата. Според него у децата ги няма слабостите и пороците на възрастните. „И в любовта, и в омразата си те са по-непосредствени, по-силни и по-чисти от нас“ – казваше той. Слушах и недоумявах някои неща. За мен всеки човек беше различен, виждах у хората само хубавите и, съответно, само лошите им черти. А кукушкото чедо прозираше и по средата и отвъд нея.

Попитах го кога човекът е доволен от човека. А той , без да се замисля отговори, че тогава, когато остане такъв до края. Тогава, когато постъпва човешки дори и ако животът е звяр с него, когато се уповава и вярва на чувствата си и спре да бъде слуга на разума си. „Ако ценим хорските мнения, пак можем да бъдем спокойни – много са човешките аршини за пътено и безпътено!“ – каза онзи, който имаше на раменете си „глава за хиляди лири“.

Гоце беше роден чаровник. Той общуваше с мен като изливаше разтопената си душа в моята, като в същото време я озари и запали. Запали я с една ясна цел – да свети другиму и да изгори за народа.

Автор: Октай Руменов Пилев, 15 години, VIII клас, ПГ по МСС „Пейо Кр. Яворов“, гр. Гоце Делчев